

Pesamezna šte. K 1-60
Ob nedeljah K 2-

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 16. uri.
Za naročnike naslednjega dne in vsake
tedenske po pošli K 20.-, za ino-
stanovalce K 40.-, dostavljeno na dom
K 20.-, prejetjem v uradi K 20.-,
inostri po dogovoru.

Naroča se pri op. TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Pesamezna šte. K 1-60
Ob nedeljah K 2-

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
ŠTAMPA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevnica ra-
čun šte. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Roktisi so ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, četrtek 8. decembra 1921.

Številka: 277.

VILKO WEIXL:

Trgovstvo in mariborska oblast.

Ko je prišla iz Beograda vest, da se naša država razdeli na 26 oblasti ter po tem načrtu tudi Slovenija v ljubljansko in mariborsko oblast, so pričeli nekateri ljubljanski časopisi ostro borbo proti tej razdelitvi ter se postavili na stališče, da mora ostati Slovenija nerazdeljena. Nobeden gospodov, ki so se zavzeli za nedeljeno Slovenijo ter se proti osnovanju mariborske oblasti, pa ni vprašal za mnenje pridobitne sloje, ki so pač glavni faktorji v državi, nobeden ni vprašal za mnenje kmetovalce, obrtnike, trgovce in industrijalce. Radi tega se mi zdi potrebno, da spregovorim na tem mestu, kot trgovca, ne v svojem, ampak tudi v imenu zgoraj navedenih, ki popolnoma soglašajo z menoj, odkrito besedo.

Ko je spadal za časa Avstrije Maribor pod graško pokrajinsko vladno, mu je bila ta vladna vedno mačeha. Dočim je druga mesta uživala vse mogoče ugodnosti, so spodnještajerska mesta doživela le redkokdaj kako drobtinico, večina pa — nič. To se občutili še posebno pridobitni sloji, in ravno radi tega se je slovenski del Maribora še posebno potrudil, da se reši tujega graškega jarma ter pride v okrilje svoje bodne jugoslovenske države. Tako se je zgodilo, da smo prišli v področje ljubljanske pokrajinske vlade. Toda po treh letih novega položaja smo prišli do prepričanja, da smo tudi sedaj le nekaj privesek ljubljani. Vse, kar smo potrebovali, smo si morali s trudom sami priboriti. Ljubljana pa nam je, mesto da bi nam pomagala, dekala prečesto le še ovire. Naj omenim le, kolikokrat je bilo treba potovati v Ljubljano, čeprav to radi dolge in drage vožnje ni bilo ravno prijetno. Čemu naj bi se sedaj ogrevali še nadalje za vse to?

Ker govorim kot zastopnik trgovstva in industrije, je treba, da še posebej pobijem laž, češ, da je Ljubljana, oziroma bivša Kranjska, glavna industrijska in pridobitna dežela. Priznavam, da se je prvi dve leti po osvoboditvi zbiralo v Ljubljani mnogo trgovstva, da tamkaj nakupi iz Italije navožen manufakturno blago; to je bilo prvi dve leti, sedaj tega ni več, ker je to blago deloma drugovrstno, deloma pa vsled visokega kurza lire predrago. Dandanes krijemo te potrebe po ogromni večini že z blagom iz Češkoslovaške, ker je to blago boljše in cenejše. Da se pa blago iz Češkoslovaške, N. Avstrije, Nemčije itd., kar ne velja le za manufakturno, ampak tudi za večino drugega blaga, ne more koncentrirati v Ljubljani, ker bi to blago le po nepotrebnem podražilo, je čisto naravno. Koncentracijski center za uvoženo blago je vedno prvo največje obmejno mesto in to mesto je za Slovenijo, pa tudi za ostalo državo le — Maribor. Če pregledata dalje moč trgovstva, obrtniške in industrije v ozemlju, ki naj bi tvorilo mariborsko oblast, uvidimo tukaj da je veliko večja, kakor pa ona na ozemlju bivše Kranjske, torej ljubljanske oblasti. Ta moč pa se bo še večala, ker ima ozemlje mariborske oblasti za to potrebne sile in predpogoje, katerih temu nasproti ozemlje ljubljanske oblasti nima. To vedo tudi drugi podjetniki in vsi naši ožji mej, kar dokazuje že to, da se priseljuje k nam, a osobito v Maribor vedno več kranjskih, pa tudi hrvaških in srbskih trgovcev, obrtnikov in industrijalcev, dočim se iz Maribora, oziroma iz njegovega teritorija ne izseli nihče.

Politična situacija v Beogradu.

Pašić pri kralju. Odgovor parlamenta. Zakonodajni odbor.

LDU Beograd, 6. dec. Danes ob 10. uri dopoldne je bil ministrski preds. Nikola Pašić na dvoru kralja, katerega mu je poročal o današnjem političnem položaju, nastalem po razgovoru z zastopniki raznih klubov.

LDU Beograd, 6. dec. Sejo zakonodajne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 16. uri dopoldne. Na dnevnem redu je bila razprava o poročilu imunitetnega odbora od 11. in 12. nov. t. l. Po otvoritvi se je sporočil predsednik vsebino dopisa ministrskega predsednika Pašića, ki obvešča narodno skupščino o ostavki vlade in ki se glasi: Gospod predsednik! Čast mi je obvestiti Vas, da sem dne 3. t. m. predložil v imenu vseh članov kabineta ostavko Nj. Veličanstvu kralju. Ministrski predsednik in zunanji minister: Nikola Pašić. Radi tega dopisa je predsednik zaključil sejo in sporočil, da bo napovedal prihodnjo sejo, kakor hitro se sestavi nova vlada. Zemljoradniki, so vzklikali: »Mi, hočemo delati!« S tem je bila seja zaključena.

LDU Beograd, 6. dec. Na včerajšnji seji zakonodajnega odbora se je govorilo o zakonu glede davkov na vojne dobičke, c naredbi glede začasne u-

reditve plač ministrov n. r., o naredbi glede zakupa rečnega prevoza ter glede poljedelskih kreditov. O teh naredbah se doslej še ni razpravljalo. Nato so bile na dnevnem redu naredbi pravosodnega ministrstva, oddelka za Bosno in Hercegovino. Nekaj naredb je bilo izpremenjenih in sprejetih, nekatere pa so bile ukinjene. Nadaljevala se je nadalje tudi debata o zakonu v zaščito delavcev. Zakon je bil sprejet z majenkostnimi izpremembami povsem v redakciji sekcije. Kot zadnja točka dnevnega reda je bila razprava o vrnjenih členih naredb za volitve v občinska zastopstva v Sloveniji. Kot prvi je bil nvesti člen o ženski volilni pravici. Odsek se je izjavil proti temu predlogu, nakar se je razvila živahna debata, koncem katere se je posebej glasovalo o ženski volilni pravici. Pri glasovanju je prišlo do pomote in so posamezni poslanci kritikovali način glasovanja. Nastala je večja zmešnjava, ki se je razvila v manjši hrup. Predsednik je zaključil sejo in izjavil, da stvar ni končana in se bo jutri ponovno glasovalo o njej. Seja je bila končno zaključena ob 22. uri.

Naša vojna odškodnina.

LDU Beograd, 6. dec. Belgijska vlada je sprejela sporazum, sklenjen med Anglijo, Francijo in našo vladno glede odstotka razmerja pri izplačevanju vojne odškodnine naši državi.

Izmenjava madžarskih in romunskih vojnih ujetnikov.

LDU Budimpešta, 6. dec. Na podlagi dogovora, sklenjenega v septembru t. l. med madžarsko in romunsko vladno, se bo 8. t. m. izmenjalo na meji 15 romunskih in 35 madžarskih vojnih ujetnikov.

Kitajska in Washington.

LDU New York, 6. dec. (Brezlič.) Generalni tajnik kitajske delegacije v Washingtonu Tiao je kot protest proti negativnim uspehom Kitajske na washingtonski konferenci podal svojo ostavko.

Lloyd George ne potuje v Washington.

LDU London, 6. dec. (Reuterjev urad.) Radi predstoječega zasedanja parlamenta je moral Lloyd George opustiti nameravano potovanje v Washington.

Švica in Cita.

LDU Bern, 6. dec. (Svic. brz. ag.) Zvezni svet je sklenil dovoliti bivši cesarici Citi, kot materi bolnega otroka, prihod v Švico s pogojem, da mora takoj po izvršeni operaciji zapustiti deželo.

Stavka telefonskih mehanikov na Dunaju.

LDU Dunaj, 6. dec. O stavki telefonskih mehanikov se poroča: Vlada je izjavila stavkajočim, da se mora vzpostaviti delo, preden se pričnejo pogajanja. Na tej podlagi se je dosegel dogovor, nakar se je ob 19. uri vzpostavilo delo in so se pričela pogajanja o zahtevah telefonskih mehanikov. Pogajanja se jutri še nadaljujejo.

Bančni polom v Nemčiji.

LDU Berlin, 6. dec. (Wolffov ur.) Pri monakovski podružnici Pfälzische Bank v Ludwigshafenu so neodgovorne manipulacije v poslovanju z deviza-

mi povzročile izgubo 340 milijonov mark. Akcijski kapital in rezerve so izgubljene. S pomočjo zavodov Rheinsche Kreditbank in Deutsche Bank so preprečene izgube Klientele Pfälzische Bank.

Razprodaja časopisov v Rusiji.

LDU Moskva, 6. dec. Od 15. decembra dalje se smejo vsled sklepa sveta ljudskih komisarjev oddajati časopisi le proti plačilu. Časopise plačati morajo ne le privatne osebe ampak tudi državne institucije. Od delavstva se bo zahtevalo nižje plačilo. Delavski klubi in druge ljudske prosvetne organizacije bodo dobivale časopise zastoj.

Žena Maksima Gorkega v Varšavi.

LDU Varšava, 6. decembra. Gospa Pieškowa, žena Maksima Gorkega, zastopnica poljskega Rdečega križa, ki je razvila veliko delavnost v prid poljskim vojnim ujetnikom, je dospela v Varšavo v svrhu pogajanj s predsednikom interministerijalne poljske komisije za pomoč gladujoči Rusiji.

Lakota v Povolžju.

LDU Harkov, 6. dec. (Brezlično.) Okrožje Odese se je proglasilo kot ozemlje, kjer je lakota najhujša. Okolica mesta v obsegu 15 vrst je središče lakote na ozemlju Volge. Prebivalstvo dobesedno umira vsled lakote.

Sprememba vrhovne oblasti Wilne.

LDU Varšava, 6. dec. General Żelikowski je objavil odlok, s katerim prenaša vrhovno oblast ozemlja Wilne na predsednika vladne komisije Meysztowicza. V odloku se tudi določajo volitve za 8. januarja prihodnjega leta. Ob priliki prenosa oblasti je bil podpisan obširen amnestijski odlok.

Velik požar v Carigradu.

DKU Rim, 6. decembra. (Brezlično.) V Carigradu je zopet razsajal velikanski požar. Požar je izbruhnil v kavarni »Alhambra« ter se naglo razširil tudi na sosednje hiše. Pri gašenju je sodelovalo tudi italijansko vojaštvo, katerega se je posrečilo ogenj omejiti in ugasiti.

Najhujša je trditev ljubljanskih listov o nevarnosti naselitve tujih elementov na teritoriju mariborske oblasti, ki bi lahko ogrozili Slovenstvo. Naselitve tujih elementov bo ravno samostojna mariborska oblast mnogo lažje preprečila, kakor pa pokrajinska vlada v Ljubljani, ki je tudi v teh 3 letih v tem oziru mnogo zagrešila. Istotako je nesmiselna bojazen pred razdorom in odtujitvijo Kranjcev in Stajercev. Nove autonomne formacije bodo le še bolj zblizale oboje, ker ne bo med njimi več interesnih nasprotstev, pa tudi nova nominacija ozemelj (mariborsko, ljubljansko) bo le še lažje izbrisala stara tradicionalna imena »Kranjci« in »Stajerci«. Predvsem je to samoobsebi umevno tudi še radi tega, ker bo treba vseeno še veliko skupnega dela in skupnih nastopov.

Interesi našega ozemlja, tako gospodarski, kakor vsi drugi, so čisto različni od ostalih ozemelj in radi tega bo mogoče podpirati te interese le samostojni oblasti. Koliko pa bo olajšano z ustanovitvijo mariborske oblasti tudi poslovanje in koliko hitreje bo šlo vse izpod rok. Gg. v Ljubljani naj se zamislijo le v položaj naših obmejnih ljudi v Prekmurju v Slov. goricah, v Mežiški dolini itd., koliko časa potrošijo brez potrebe in koliko denarja porabijo za dolga in naporna pota v Ljubljano. Kaj bi rekli ti gg., če bi se oni nahajali v takem položaju? Prepričan sem, da bi postali že po enkratnem potovanju drugačnih misli. Našteli pa bi lahko še vse polno podobnih vzrokov, ki govorijo vsi za mariborsko oblast. Ljubljana nam je kot sedež celotne Slovenije vzela pa tudi vse konzulate sovernih držav, tako da moramo mi iz Maribora po vžvame v Ljubljano in potem nazaj, dočim bi si jih ljubljanci in Kranjci lahko preskrbeli spotoma, ne da bi imeli dvojne potne stroške in izgubo časa. Ti in še drugi vzroki so napotili na mariborske in sploh severne trgovce, obrtnike, industrijalce in druge, da zahtevajo najodločnejše ustanovitve samostojne mariborske oblasti. Kakor naša, tako je tudi dolžnost vlade olajšati življenske razmere, ne pa jih težiti, ker le olajšanje teh življenskih razmer nas bo privedlo zopet v normalen tir ter doprineslo do konsolidacije cele države.

Glede namestitve oblastnijske vlade v Mariboru pa stojimo na stališču, da bi zasedenje ali predelava starih hiš v ta namen bila le še dražja, kakor pa zidava novega poslopja, ne glede na to, da bi raztresenost in ločenost posameznih vladnih uradov delala le težkoče in da bi znatno povečala tudi stanovanjsko bedo. Maribor ima za zidavo oblastnijske vlade dovolj primernih stavbišč, pa tudi stavbenega materiala. Poiskati je torej treba najprimernejše stavbišče ter postaviti zgradbo za vse urade skupaj. Stroški za zidavo te zgradbe gotovo ne bodo mnogo večji, kakor pa bi bil nakup in predelava starih hiš, ki bi vseeno ne odgovarjale še potrebam.

Prepričan sem, da se s temi mojimi nazori o mariborski oblasti ne strinjajo le vsi trgovci, obrtniki in industrijalci mariborskega, celjskega, ptujskega, prekmurskega in koroškega ozemlja, ampak tudi vse ostalo občinstvo.

Miklavževa prireditel sokolskega naraščaja.

Letošnja prireditev sokolskega naraščaja v Mariboru je uspela nad vse pričakovano sijajno in je znova dokazala izvrstne uspehe sokolskega vzgojevalnega dela. Posamezni oddelki so-

kolskega naraščaja, katerih je 23, v skupnem številu blizu 1000 fantkov in deklic, so se zbirali v svojih telovadnicah in prikorakali ob določeni uri v veliko dvorano Narodnega doma, ki je bila na mah polna in galerije zasedene, tako da »Sokol« ni mogel niti starišem otrok dovoliti vstopa, ker bi bila nastala prevelika gneča. Vabljeni so bili od odraslih le nadučitelji naših šol, da se prepričajo na lastne oči o vrednosti sokolskega dela v mladini. Spored je bil zelo bogat in nam je nudil ljubko gledališko igrice, ki so jo igrali le sokolski malčki in sicer brez strahu, skoraj kakor rutinirani gledališki igralci.

Kaj je občinstvo tukaj vse videlo! Skrate in vile, začaran grad, pogumne dečka, ki se ne boji nobenih čarovnij, najlepši pa je bil ples vil, ki je bil tako čaroben, da ga niti veliko gledališče bolje ne premore. Nastopil je opetovano z lepimi slovenskimi in srbskimi narodnimi pesmi mešan zbor sokolskega naraščaja, ki ga je vodil g. Šušteršič in žel viharo priznanje za ubrano sigurno petje. Videlo se je že na nastopu, da gre za sokolski pevski zbor, ker ni bilo opaziti navadne zmešnjave, temveč krasno disciplino tudi pri nastopu in odhodu.

Pri zadnjem nastopu pevskega zbora sta se veličastno razlegali »Lepa naša domovina« in naša narodna himna »Bože pravde« po dvorani, kateri so vsi sokolski malčki poslušali in zaključili z viharimi živjokliči.

Naravnost dovršeni so bili telovadni nastopi, tako proste vaje gojenk pod vodstvom brata Lavrenčiča, skupine nižjega dijaškega oddelka pod vodstvom brata Kranjca, kjer se ni videla samo silna izurjenost in gibčnost mladitve, temveč se je moralo občudovati tudi disciplino in dovršeno lepoto telovadne kompozicije.

Naravnost očarujoča pa je bila skupina obrtnega naraščaja pod vodstvom brata Coterja, pri kateri je nastopilo 36 dečkov v kroju na enem konju in dveh bradljah. Točno po štetju vaditelja so se ti fantje razvrstili, povzpeli na orodje, splezali eden drugemu na rame, tako da je bil utis končne slike tako čaroben, da je občinstvu kar supa zastajala. Celo stari telovadni veščaki so bili navdušeni.

Načrt za to skupino je napravil brat Zmago Hren, ki je s tem pokazal izredne vaditeljske sposobnosti.

Pri predstavi je sviral dijaški orkester pod vodstvom dijakca Zvirna, ki je žel mnogo zasluženega priznanja. Nazadnje je nastopil Miklavž, ki je bil tako velik in tako lep, da takega naših malčki še nikoli niso videli. V ubranem govoru je spomnil sokolsko mladino na sokolske in narodne dolžnosti in jih spomnil onih bratov in sester, ki se ne morejo radovati in z nami obhajati slovenskega Miklavža, ker so izven naših mej ter izrazil prepričanje, da ne bo nobeden naših sokoličev takrat ostal

doma, ko bodo na gorah goreli kresovi in pozivali na boj za osvoboditev naših zaslužjenih bratov. Grozen je bil pogled na parklje, ki so vstajali iz zemlje iz plamtečega ognja in bili strašno divji, tako da se jih je bilo treba bati, dokler jih ni pomiril Miklavž.

Opomniti pa je treba, da je pri tem bogatem sporedu sodelovala razven pri nastopu Miklavža samega, izključno le sokolska mladina, tako pri igri, telovadnih nastopih, pevskem zboru in orkestru. Razen vaditeljev in kapelnika pri pevskem zboru, je vse izvršila le sokolska mladina sama.

Sodelovalo je nad 200 fantkov in deklic, gotovo dokaz izrednih zmožnosti mladine in velikega dohrega vzgojevalnega dela.

Prireditev je zaključilo obdarovanje otrok, ki se je zopet vršilo po vzornem redu, ker je oddelke za oddelkom pod vodstvom vaditelja, oziroma vaditeljice pristopil k mizi, kjer so delili darovi in je bil vsak posamezen član naraščaja obdarovan in sicer revnejši z jako bogatimi in praktičnimi darili, kakor z delom obutve, obleke ali perila. Vrednost vseh daril presega 35.000 K, kar je lep dokaz požrtvovalnosti mariborskega občinstva in marljivosti gospodov in dam, ki so z nabiranjem omogočili to obdarovanje. »Sokol« se je s to prireditvijo znova zasidral v srca naše mladine, pa tudi v srca starišev in vzgojiteljev in mu le želimo še obilo enakih uspehov.

Politične vesti.

* A. Gauvain naši omladini. Jugoslovanski visokošolci, ki študirajo v Parizu, so priredili 1. decembra soarejo v proslavo tretje obletnice ujedinjenja. Predsedoval je profesor Emil Oman. — Navdušeno pozdravljen je govoril urednik »Journal des Débats« besede o našem osvobodjenju in ujedinjenju. Spominjal se je velikega Ernesta Denisa, duševnega očeta slovanskih narodov v Franciji. »Njegovi učenci so jamčili pred Evropo za iskrenost vaše vere v svobodo in veliko poslanstvo, ki je poverjeno vašemu narodu. Vam je znano, da so bili ljudje, kateri niso verovali v življenjsko sposobnost vsega naroda in v vašo željo za jedinstvom. Mi smo prepričali neverne in navdušili one, ki so se obotavljali. Mi smo dali jamstvo za vas. Mi zampamo v vas, da ste in da ostanete zvesti bojevniki narodne neodvisnosti in vaše nacionalne unije. Vsi živite sedaj v veličastni dobi, dočim so neštene generacije vaših prednikov živeli v suženstvu. Vsi stopate v življenje polno svetlobe in veselja. — Spomnite se tudi, da so Francozi moje generacije živeli vse do leta 1918. v nezedinjeni domovini.«

* Radičeva »zunanja politika«. Kakor poroča »Riječ«, je Stjepan Radić na nedeljskem zborovanju Hrvatskega

pa se vzdržuje princip, da morajo vojaki obvladati cirilico in latinico. Je-li tudi to balkanizem? Če, potem je pač balkanizem izreden blagoslov. Skoro pa bi dvomil, da vrši častništvo »zapadne« kulture po naših prečanskih kasarnah toliko kulturnega dela.

Za večere so bili javljeni vedno posamezni prijateljski sestanki, na katerih bi se naj zborovali seznanili med seboj in spoznavali prilike raznih oddaljenih krajev širne domovine. Midva pa sva računala vedno s prihodnjim dnem ter sva jo zato raje odkurila spat. Prijateljski sestanki pa so bili baje skrajno prisrčni, zlasti Slovence so srbski voditelji z izrednim veseljem in navdušenostjo pozdravljali.

V nedeljo zjutraj sva torej zgodaj vstala, obiskala zopet trg, kupila neizogibno grozdje in se nato odpravila v cerkev. Hotela sva slišati pravoslavno cerkevno petje, videti patrijarha ter sva se za to odpravila v Saborsko cerkev. Zanimivo je to, da zadostuje Beogradu, ki je vendar največje mesto v Jugoslaviji in je bil tudi že pred vojno velemesto, ediano ta saborna cerkev in še ena podružnica. In vendar je srbski narod notranje globokoveren! Par minut je še manjkalo do začetka patrijarhove maše, v cerkvi pa je bila le pešica ljudi. Sredi cerkve stoji zlat evangelij, ob strani pa velik okrogel sve-

čnik. Verniki prihajajo eden za drugim, kupijo pri vratih od mežnarja drobno svečko. Poljubijo evangelij in prižgo kupljeno svečko, tako da jih je čez nekaj časa kar mrgolelo na svečniku. Ko pomolijo, zopet odidejo in drugi prihajajo. Maša je namreč skrajno ceremonijalna in traja čeli dopoldan. Midva sva zvedavo gledala okraske posebe, pa altar, ki je z velikanskimi vratmi popolnoma ločen od ostale cerkve. Nankrat so se vrata odprla in štirje duhovniki so v krasnih ornatih šli proti cerkvenim vratom, da tam pričkajo patrijarha, ki stamuje nasproti cerkve. Malo se je zakasnel starček, kot se to spodobi za dostojanstvenika. Pa kdo bi mu zameril, ko ga zagleda stopati sedemdesetletnega srebrnolasega starčka v črni halji! Ko ti pogleda v obraz s svojimi bistrimi, a neskončno dobrimi očmi, te v hipu razoroži vsake neblage misli in rad bi stopil k njemu, da ga pogladiš po dolgi sivi bradi, ki mu valovi čez prsa. Nam, ki slišimo v cerkvi le latinske obrede, zvenijo tako prijetno tiste staroslovske besede pravoslavne maše, ki jih končno tudi ne razumeš, a vendar čutiš nekaj domačega, svojega. Predvsem pa to divno petje v pravoslavnih cerkvah! Nekaj čudovitega so ti njihovi basi, pa tudi dijakon, ruski begunec je prepeval s takšnim tenorjem, kot sem ga še redko slišal na

* Nemški načrt. »Journal des Débats« piše, da ima Nemčija sledeči načrt za rekonstrukcijo Rusije: Velika Britanija, Zedinjene države, Francija in Nemčija bi formirale konzorcij za ekonomsko obnovo Rusije. Velika Britanija, Zedinjene države in Francija bi dale Nemčiji na razpolago potreben denar in surovine, zagotovili Nemčiji pravico monopola in da sme nemoteno oskrbovati Rusijo z semi potrebnimi. Ruska industrija, ki bi bila na ta način obnovljena, bi plačevala nemške dchave. Ruska tekstilna in metalurgična industrija bi ne bila obnovljena, da bi nemška industrija ostala brez konkurence. Čisti dobiček te eksploatacije bi si delile velesile tako, da bi bilo zagotovljeno izplačevanje nemške vojne odškodnine. Nemški načrt za medvedovo kožo ni slab, zlasti še ne za Nemce. Vprašanje je samo, kako bo zarenčal — medved.

Zanimivosti.

Arabski ponos. — Zanimiv poizkus. — Najtoplejši kraj v Evropi. — Opij kot plačilno sredstvo.

Neki Beduin Dšialab, je imel izvrstno kobilo in Hasad-paša, takratni vezir v Damasku, jo je hotel na vsak način kupiti. Stavil mu je vsemogoče ponudbe a zaman. Začel mu je groziti, a tudi to ni pomagalo. Nekega dne je prišel k Hasad-paši nek Beduin ter ga vprašal, kaj mu da, če ukrade Dšialabu konja ter mu ga privede. »Z zlatom ti napolnim vrečo, če mi priskrbiš konja!« Tatvina se je posrečila, toda Dšialab jo je kmalu odkril. Hitro je sklical jezdece, vzal konja svojega brata ter jo mahnil za tatom in v štirinurnem zasledovanju ga je res dohitel. Dozdevalo se je, da bo zdaj in zdaj predrzneža zgrabil. Nena doma pa je Dšialab s svojim konjem obstal, kakor da bi pomišljal ter zaklical tatu: »Všepni konja v desno uho ter ga udari s stremenom!« Tatinski Be-

čnik. Verniki prihajajo eden za drugim, kupijo pri vratih od mežnarja drobno svečko. Poljubijo evangelij in prižgo kupljeno svečko, tako da jih je čez nekaj časa kar mrgolelo na svečniku. Ko pomolijo, zopet odidejo in drugi prihajajo. Maša je namreč skrajno ceremonijalna in traja čeli dopoldan. Midva sva zvedavo gledala okraske posebe, pa altar, ki je z velikanskimi vratmi popolnoma ločen od ostale cerkve. Nankrat so se vrata odprla in štirje duhovniki so v krasnih ornatih šli proti cerkvenim vratom, da tam pričkajo patrijarha, ki stamuje nasproti cerkve. Malo se je zakasnel starček, kot se to spodobi za dostojanstvenika. Pa kdo bi mu zameril, ko ga zagleda stopati sedemdesetletnega srebrnolasega starčka v črni halji! Ko ti pogleda v obraz s svojimi bistrimi, a neskončno dobrimi očmi, te v hipu razoroži vsake neblage misli in rad bi stopil k njemu, da ga pogladiš po dolgi sivi bradi, ki mu valovi čez prsa. Nam, ki slišimo v cerkvi le latinske obrede, zvenijo tako prijetno tiste staroslovske besede pravoslavne maše, ki jih končno tudi ne razumeš, a vendar čutiš nekaj domačega, svojega. Predvsem pa to divno petje v pravoslavnih cerkvah! Nekaj čudovitega so ti njihovi basi, pa tudi dijakon, ruski begunec je prepeval s takšnim tenorjem, kot sem ga še redko slišal na

čin je to tudi storil in konj je kakor strela švignil po planjavi. Vsako zasledovanje je bil ozaman. Drugi Beduini, ki so pomagali loviti tatu, so Dšialabu predbacivali, da je on sam kriv, če je tat ušel. On pa jim je odvrnil: »Raje izgubim konja, kakor da bi osramotil njegovo dobro ime. Kaj bi rekli, če bi drugi konji mojega dohiteli? Tako imam vsaj to zadoščenje, da lahko rečem: moj konj je neprekosljiv!« In s to tolažbo se je Dšialab vrnil v svoj šotor.

Mnogo beračev se izgovarja, da berači radi tega, ker nima dela. Ta izgovor je napotil nekega bogatega Parižana, da je napravil sledeč, zanimiv poizkus. Dogovoril se je z različnimi delodajalci, da bodo sprejeli vsakogar v delo katerega pošlje on s pismom in sicer proti dnevnemu zaslužku 4 franke. Tekom 8 mesecev se je oglasilo pri njem 727 beračev, ki so vsi tožili, da nimajo dela. Vsakemu je razložil, da lahko dobi delo, toda več kot polovica (415) je to ponudbo kratkomalo odklonilo. 133 je ponudbo sicer sprejelo, toda pri delodajalcu se sploh niso oglasili. Nekaj jih je vstopilo v delo, toda po poldnevem »trudu« so zahtevali plačilo ter — izginili. Eden je ostal samo en dan, tri dni pa jih je ostalo od vseh 727 samo 13. Iz tega sledi, da ima od 49, ki pravijo, da nimajo dela, samo eden resno voljo do dela in da berači res le iz pomanjkanja.

Najtoplejši kraj v Evropi je mesto Malaga na Španskem. Povprečna letna vročina znaša tu 19.10 C, najtoplejši meseci, julij in avgust pa imajo povprečno 27.10 C vročine. Dežuje v celem letu samo 47 dni, ter znaša skupna padavina 61 cm. Maksimalna vročina znaša 43.80 C, absolutni minimum pa 0.0 C. Med vsemi južnimi mesti Španije ima Malaga najbolj južen značaj, s katerim se ne more meriti niti severna Afrika. Južne doline Sierre Nevade ne poznajo ostrih in mrzlih vetrov. Tam dozori celo banamska rastlina, ki ne uspeva nikjer drugje ob Sredozemskem morju. Tudi eherimojanski jablana, ki ne uspeva niti v toplem Palermu rodi v Malagi vsako leto okusen sad.

V zapadni Kitajski, kjer vlada pomanjkanje zlata in srebra, se poslužujejo Kitajci opija, kot plačilnega sredstva. Če gre Kitajec na potovanje, vzame s seboj mesto denarja primerno količino opija. Celo dijakci, ki potujejo v Peking, vzamejo s seboj mesto denarja opij. Pa tudi pri nas so se med vojno dobivala jajca, mleko maslo itd. samo za — tobak.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

Posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

koncertnih odrih. Žal, da sva morala zopet računati s časom, pustiti poezijo in hiteti na shod, ki se je pričel že ob 9. uri. Hotela sva poiskati še katoliško cerkev, pa žal ni bilo več časa.

O demokratskem kongresu so že izčrpno poročali naši dnevniki in drugi listi, zato se ga bom jaz dotaknil z drugega vidika, kar se morda ostalim poročevalcem ni zdelo tako važno. Politika ne spada v podlistek, zato je tudi jaz ne bom vtihotapljal. Vse kaj drugega je seve politična šola, ki spada v referat vsakega kulturnega delavca, zato bom tudi v ta namen podlistku odščipnil nekoliko prostora. Vsaj posejmo mi Slovenci menda še dolgo, dolgo ne bomo imeli najprimitivnejših pojmov v politični vedi. V tem svojem »prečanskem mentalitetu« sem torej šel na shod s primerno zamudo, trdno uverjen, da se zborovalci še shajajo. V resnici pa so začeli zborovati točno ob navedeni uri, ker je bila dvorana hotela »Bristol« že tedaj nabito polna. Običajnega zamudništva torej tam ne poznamo. Moralni smo potem uporabiti skrajno energijo in komolce, da smo se pri stranskih vratih prerili pred referente. V dvorani je vladal ravno veliki truš in vpitje. V prvotni osumljenosti sem bil uverjen, da sta si kaki skupini takoj ob početku tako krepko segli v lase.

(Dalje prih.)

Dr. Avg. Reisman:

V Beogradu.

(Dalje.)

Beograjske kavarne so namreč ravnotako zakažene in vedno natlačene, kot naše, tudi elegantne so, iz naše so vodile celo stopnice v prvo nadstropje, kjer svira godba, ampak časopisov nimajo v kavari ali v Beogradu. Ako ločeš tamkaj čitati časopis, si ga moraš prej kupiti zunaj, kjer mrgoli kolporterjev in še prav na glas kričijo, kaj vse prodajajo.

Ker sem se že dotaknil obnašanja beograjskih potporočnikov, naj omenim o njih še nekaj, čeprav se moj podlistek že prav brezupno vleče v — dalje prihodnjic.

Ko sva prišla v kasarno kraljeve garde sta sedela naš potporočnik in nje-gov tovariš, — tudi Slovenec, v njuni sobi, primitivno opremljeni, kjer tudi spita, za veliko mizo, obloženo s papirji in — izdelovala učni načrt za poduk vojakov-analfabetov. K sreči sta oba sinova učiteljev in tako jima je šlo brezhibno izpod rok. Tudi uspehi v šoli so baje izvrstni. Vojna oblast v Beogradu radikalno čisti analfabetizem, ki prihaja večinoma le iz Bosne in pa iz novoosvojenih krajev, kjer še le sedaj uvajajo osnovne šole. Strogo

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V Ptujski gori je umrl g. Janko Segula, brat učiteljev Josipa Segule v Mariboru in Frana Segule v Ptuj. Naše sožalje.

— **Delitev Slovenije.** Pod tem naslovom objavlja celjska »Nova doba« stvarno in resno pisan uvodnik izpod peresa g. Ivana Prekorška. Pisec omejuje polemiko med našim listom in »Slovenskim Narodom« in pravi med drugim: »Vprašanje slovenskega naroda je vprašanje jugoslov. državno. Iz tega edinega vidika bi v normal. razmerah nove dobe moralo izhajati vse naše delo in vse naše hotenje... Iz tega vidika tudi treba presojati vprašanje upravne delitve države, ki se ne bo izvršila samo na Slovenskem, ampak v celi državi. Ne gre za Maribor ali Ljubljano, ne gre za ali proti Ljubljani, gre za upravne oblasti, ki so namenjene narodu, ki živi od Maribora do Bitolja, ne gre za korist ali škodo Ljubljane, za dobro državne uprave idej in za dobro naroda, ki hoče biti dobro upravljan... Jaz sem uverjen, da so v deljenh oblasti Slovenije, kojih jedr na bo imela svoj sedež v Ljubljani, druga v Mariboru, podane garancije, da se bo moglo boljše in ves narod pravičnejše gospodariti in ves narod prirediti k intenzivnejšemu sodelovanju. Jaz nimam strahu ne pred Kranjci, ne pred Stajerci; bodimo vsi dobri Jugoslovenci in ostanimo, če nas veseli, Stajerci in Kranjci, nič nesreče zato... Sem za Ljubljano in sem za Maribor in nočem v svojem in v imenu mnogih drugih, ki živimo vmes in izven lokalnih potov prikrivati in zamolčati globokega prepričanja svojega, da spada Celje s Savinjsko dolino in celo kotlino do Zidanega mosta k Mariboru. Zato govorim poleg mnogih drugih varžni nacionalno-politični razlogi. Mariborska oblast nas potrebuje, ljubljanska ne«.

— **Veliki dogodki in mali ljudje.** V »Primorskih Novinah«, nestrankarskem glasilu sušaških Hrvatov, čitamo: »Akt ujedinjenja je tako velik in značilen, da morejo to razumeti samo veliki. Mali vidijo samo negativne strani — a negativno stran ima tudi vsako veliko dejanje. In kjerkoli so že oni, ki tako ljubosumno iščejo vsako slabo posledico ujedinjenja — med Hrvati, Srbi ali Slovenci — zanje imamo v splošnem samo besedo odpuščanje, kajti njihova krivda, da so mali. Ideja je vinstva je tako velika, da lahko greše radi nje vlade, ministri, vojniki, orožniki, policaji — vsi ti, kateri so mali, a slučajno sede na velikih mestih. Zato pa moramo tem silneje naglašati idejo, kajti samo, če se uresniči ta ideja, se bomo rešili tistega, kar delajo in česar se boje mali. Trzavice sedanosti in neprimoljivosti kot borbe med prošlim in bodočim svetom. Nove generacije bodo smehljaje zrlle ne samo na jalov napor, omih, ki žive v zabodah, ampak tudi na tople želje vseh nas, ki hočemo, da bi se proces ujedinjenja izvršil v kar najkrajšem času«.

— **Vremena bodo Kranjcem se zjasnila...** »Riječ« piše: »Radič je dejal na včerajšnjem zborovanju Hrvatskega bloka, da bodo Slovenci — kadar nastane njegova republika — morali z aeroplani v Beograd, ker jih on kot bodoči predsednik republike ne bo pustil po železnici čez Hrvatsko. Ideja g. Radiča je zares sijajna. Težava pa obstoja v tem, da bi v tem slučaju tudi »republika« ne mogla čez Slovenijo drugače kakor z aeroplanom. Tako svet stoji pred problemom: ali za Radiča z aeroplani ali proti Radiču s Slovenci. Samo da se modernemu Radiču utegne pripetiti, da bo res »zletel«.

— **Radič in 8. december.** »Politika« poroča iz Zagreba. Po vaseh, v katere je najbolj prodrila propaganda Radičeve stranke, se opaža zadnje dni novo gibanje, ki je znamenje novih nemir. Po zanesljivih vesteh se pripravljajo častniki in podčastniki bivše avstro-ogrske armade, da 8. t. m., na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije prirede skupaj s kmeti velike demonstracije proti »srbskim oblastim«. Podvzete so vse mere, da se te demonstracije preprečijo, in da ne bo prišlo k spo-

padom. Povrh tega je vlada odredila preiskavo proti vsem onim agitatorjem, ki zapeljujejo ljudstvo k novemu krvoprelitju.

— **Ob skrajni državni meji** — pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu priredi naša šola za svojo mladino božični z obdarovanjem otrok. Tu loči meja vas na dva dela in kakor znano, je lani lepa, nova CM-šola z velikim delom slovenskega ozemlja pripadla Avstriji. V stari šoli (pri cerkvi) je sedaj naša dvorazrednica z 120 izključno slovenskimi otroci, dočim obiskuje 100 korakov oddaljeno avstrijsko enorazrednico 30 slovenskih otrok iz našega ozemlja, ki je pripadlo Avstriji. Tem se godi slabo, ker učitelj Nemec ne obvlada slovenščine, slovenski otroci pa ne nemščine. Pametni Nemci sami uvidevajo, da je ta šola nestvor, ki ne bo koristil Nemcem, dočim jo zagrizeni »purgarji« v Lučanah smatrajo kot trdnjavo za nadaljno delovanje »Horruks bis Steinbrück«. Kaj radi bi stariši pošiljali svoje otroke v slovensko šolo, a avstrijska uprava jim to najstrožje zabranjuje. To ozemlje pa nikakor ne sme biti za nas izgubljeno! Da si tem bolj pridobimo ljudstvo, priredimo omenjeno božičnico z obdaritvijo naših malčkov, ki živijo vsled težavnih gmotnih razmer zelo slabo. Nekaterim manjka obleka in obuvale, da ne morejo obiskovati šole. Da pa se bodo naši obmejni otroci zavedali, da se jih spominja domača, jugoslovanska javnost, se obračamo z uljudno prošnjo do mariborskih narodnih krogov in zavodov, da s prispevki pripomorejo k čim večjemu uspehu, ki je v interesu nas vseh, kateri živimo ob severni državni meji. Otroci, bodoči graničarji, ne bodo pozabili te požrtvovalnosti naše javnosti! Tudi najmanjši darovi, bodisi denar, obleka, šolske potrebščine ali knjige — vse je dobrodošlo! Darove sprejema uprava »Tabora«.

— **Volitve v Zagrebu.** V Zagrebu se vrše 11. t. m. volitve občinskega sveta. Sedem strank je stopilo v volilno borbo in razvija po mestu agitacijo, kakršna je menda mogoča samo pri Jugoslovcih in — Italijanih. Hrvatski blok je postavil na čelo svoje liste designiranega predsednika »hrvatske republike« Stjepana Radiča. Pod dično firmo zmedenega don Kučijota Stipice so se srečno »našli« radičevci, frankovci in zajedničarji. Med frankovci se nahajajo najhujši izrodki hrvatskega naroda, med njimi zloglasni Košutić. — Demokrati so postavili na čelo svoje liste sivočasega in velezaslužnega zagrebskega meščana, vpokojenega tajnika trg. in obrtne zbornice Milana Krašića. Kot posebna skupina so nastopili trumbičevci (nezavisna nar.-soc. omladina) in radikaleci. Socijalistične skupine so se združile in nastopijo pod skupno listo. O volilni borbi v Zagrebu piše »Zagrebski dnevnik«: »Bomba je divja in surova. Večinoma prevladujejo osebnosti. Blatenje osebne časti... Mi se vedno bijemo po prsih, češ, mi nismo Balkanci, mi smo sinovi zapadne kulture? Zakaj vendar ne pokažemo dostojanstva te kulture v volilni borbi?«

— **Hrvatska maša** se vrši v četrtek (na praznik Brezmadežnega Spočetja) v dvorani Sokolskega društva v Zagrebu. Maša bodo služili duhovniki reformisti. Po maši bo govoril katehet dr. Stjepan Vidušić o ciljih reformističnega gibanja.

— **Število učiteljstva.** Po statistiki ministrstva za prosveto je nastavljenih na ozemlju naše države 18 tisoč učiteljev in učiteljic.

— **Zakon proti komunistom** je sprejel pravni in upravni odsek poljske državne zbornice. Sprejetje zakona v plenurni zbornici je zagotovljeno. Tudi katoliški Poljaki so — »reakcionarni«.

— **Zahteve železničarjev.** Centralni savez združenih železničarjev, h kateremu so pristopile tudi železničarske organizacije, ki so bile doslej izven Saveza, je v soboto izročil ministrstvu za promet resolucijo, v kateri zahteva povzvišanje plač in draginskih določil za 50 odst. To povišanje velja za železničarje v vsej kraljevini.

— **Vozne olajšave na drž. železnicah in parnikih.** V »Službenih Novinah« od 30. novembra je izšla naredba ministra saobračaja, ki vsebuje predpise o voz-nih olajšavah na državnih železnicah

in parobrodih. V smislu te odredbe imajo pravico do polovične vožnje trikrat na leto aktivni oficirji v civilu in njihove družine, vojaški in civilni državni uradniki, učitelji, igralci državnih gledališč, poduradniki in praktikanti, podčastniki, vojniki, finančni stražniki, skih šol, orožniki, finančni stražniki, kadar potujejo v civilu in njihove družine. Pravico do četrtno vožnje cene imajo dijaki in učenci vseh javnih šol ob začetku in koncu šolskega l.; po predhodnem odobrenju ministrstva saobračaja imajo vsa naučna, gospodarska, telovadna, pevka in drugače socialno koristna društva za potovanje na svoje koncerte in glavne skupščine. Redakcije dnevnikov imajo pravico na brezplačno letno vozno kartico prvega razreda. Pravilnik stopi v veljavo s 1. decembrom t. l.

— **Imenovanje v sodnijski službi.** — Minister pravde je imenoval za dežel-mosodnega svetnika Janka Guzelja za Maribor; za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika dra. Frana Kovčca za Mursko Soboto, za sodnike: Stefana Vodoška za Slovensko Bistrico, dra. Riharda Tomšiča za Dolno Lendavo, dra. Janka Košana za Ptuj, dr. Slavka Šumenjaka za Smarje, dra. Josipa Čemerja za Sv. Lenart, dra. Josipa Dojničarja za Ptuj, Feliksa Verbiča za Ptuj, Tilna Levca za Konjice, dra. Frana Strižiča za Mursko Soboto, dra. Frana Tavčelja za Sv. Lenart, Rudolfa Ročnika za Šoštanj, Milana Tomince za Sl. Gradec in dr. Josipa Kavčiča za Mursko Soboto. Dalje je premestil sodnike dra. Toma Turata iz Ljutomerja v Gornjo Radgono, in dra. Mileta Jenka iz Ptuja v Litijo.

— **Pisemske pošiljke za vojne obveznike poštne proste.** Vsi na orožne vaje vpoklicani obvezniki imajo za čas, dokler traja orožna vaja, pravico, da brezplačno pošiljajo in sprejemajo pisemske pošiljke. Pisemske pošiljke, ki jih vojni obvezniki pošiljajo ali ki so nanje naslovljene, so torej poštne proste.

— **Planinci,** ki ste že uživali krasen razgled od naše severne trdnjave Sv. Duh na Ostrem vrhu, spomnite se z malim darčkom bedne obmejne šolske dece pri Sv. Duhu, ki priredi v nedeljo 18. decembra božičnico. Darove (obleko, obutev, šolske potrebščine ali denar) sprejema »Tabor«. Vsak najmanjši dar dobrodošel! Darovi se priobčijo v »Taboru«.

— **Za načelnika »Ljublj. gas. in reš. društva«** je bil na nedeljskem občnem zboru soglasno izvoljen mag. uradnik g. Janko Hojan, ki je bil poslovodja Jugoslovanske zveze ter gasilske župe »Ljubljana«. Mariborskim trgovcem je znan izza povojne dobe, ko je začasno vodil tuk. mestni vojaški urad ter sodeloval kot podlistkar v »Mariborskem Delavcu«.

— **Češkoslovaški polk.** Kralj Aleksander je podpisal ukaz, s katerim je določil, da se 21. vardarski pešpolk imenuje odslej »češkoslovaški polk«. Ta polk je spadal v jugoslov. divizijo, v kateri so se nahajali tudi češkoslovaški prostovoljci, kateri so po prevratu stopili v polk »Jugoslavija« češkoslov. armade. Na ta način se je znova potrdilo v Dobruđi sklenjeno bratstvo obeh armad.

— **Iščejo se potomci** po Šimunu Gri-vičiću, Edvardu Mataseku in Mariji Zimma, katera trojica je živela za časa svetovne vojne v Egiptu. Potomeci naj blagovolijo svoje naslove naznaniti trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Aretiran komunistični agitator.** Zagrebska policija je aretirala znanega komunističnega agitatorja Puškarića, ki je spretno razširjal komunistične knjige in letake ter bil član terorističnih organizacij.

— **Stavka zagrebskega opernega orkestra.** Člani zagrebskega gledališkega orkestra se nahajajo v meznem gibanju. Gledališka uprava je odpustila dva člana orkestra, vsled česar so vsi ostali izjavili, da so solidarni ter da takoj zapuste službo, če se odpuščene ne sprejme nazaj v službo. Premijera Wagnerjeve »Walkure«, ki bi se imela v par dneh vršiti, je bila vsled tega odpovedana.

Mariborske vesti.

Maribor, 7. decembra 1921.

m Radi praznika naš list jutri ne izide. Prihodnja številka izide v petek popoldan.

m **Beležimo...** »Slovenski Narod« je iztrgal iz našega nedeljskega članka »Maribor in Ljubljana« nekatere stavke, ki zvene vzeti iz celote čisto drugače, kakor v zvezi z ostalo vsebino. Te je značilno za njegovo polemiko; še bolj značilno pa je to, da konkretnih dokazov, katerih je bilo v omenjenem članku dovolj — ni hotel ponatisniti. — Na to mu ne bomo odgovarjali, pač pa na končni zaključek, kjer primerja Stajersko s Koroško ter pravi, da smo Koroško izgubili le iz prevlekega zupanja v spremenjene narodnostne razmere. Deloma je to res, toda kdo je bil tisti, ki je verjel v te neapremenjene razmere? Kdo je bil tisti, ki je poslal vsem redakcijam rezervatno naročilo, naj pišejo o koroškem plebiscitu skrajno optimistično? Bila je — Ljubljana. In kdo je bil tisti, ki je zakrivil izgubo Koroške? Tisti, ki je poslal ob preobratu v Celovec dr. Smodeja in 6 (šest) mož. Bila je zopet Ljubljana. Kaj bi bilo z Mariborom in s Stajersko, da ne bi bila imela svojega Maistra in da bi se ne bila osvobodila sama, ampak čakala, da ji pošlje Ljubljana — 6 mož? Naša državna meja bi tekla danes najmanj za 100 km nižje. Gg. ne odpirajte starih ran, katere so zadali našemu narodu vaši lastni grehi, kajti ne bi radi izpregovorili one odkrite, toda bridke besede, ki smo jo zatrli še predno je prišla na jezik. Potem bi se prepad med nami morda res opasno poglobil.

m **Himen.** Dne 5. t. m. sta se poročila na Dunaju gospa Iva Šetinska, članica našega Narodnega gledališča ter gosp. Franc Šetina, bančni uradnik. Kot pričča sta bila zastopana g. dr. Škapin in g. prof. Janovsky. Obilo sreče!

m **Naš poslanik v Pragi,** pooblaščen minister g. dr. Bogumil Vošnjak je potoval 5. t. m. skozi Maribor v Prago. V časopisih je bilo pomotoma javljeno, da je šel v Gorico na dopust, dočim je bil tam v resnici le dva dni in to po pri-vatnem poslu. Nazaj grede se je ustavil tudi v Šoštanju.

m **Imenovanja.** Za suplenta v IX. činovnem razredu na srednji gospodarski šoli v Mariboru je imenovan inž. Drago Švigelj; za sadjarskega inštruktorja v XI. čin. razr. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru pa gosp. Franc Aplenc.

m **Iz državne politične službe.** Okrajni tajnik v Mariboru Ivan Koudelka je začasnno upokojen.

m **Ravnateljstvo drž. ženskega učiteljskega** v Mariboru je poverjeno do nadaljne odredbe g. prof. Franu Voglarju.

m **Plebiscit »Slovenskega Naroda«** za nedeljeno Slovenijo je prinesel doslej, kakor poroča »S. N.« 18 odgovorov, od teh 16 za nedeljeno, 2 pa za deljeno, med temi pa jih je 16 s Kranjske in je 3 so iz Stajerske. Pozivamo tudi mi one naše ljudi, ki so naročniki »Slov. Naroda«, da mu odgovore in sicer odločno za mariborsko oblast.

m **Protekcija v trafikah.** Sinoči sem zahteval v glavni trafiki škatljo egiptovskih cigaret, katere pa nisem dobil, češ, da jih nimajo. Takoj za mano pa jih je dobil neki častnik — kljub temu, da jih ni bilo. Ker ta slučaj menda ni osamljen, bi priporočil merodajni oblasti, da ponči trafikante, da med državljani Jugoslavije ni razlike. R. Rehar.

m **»Neues Wiener Journal«** zaplenjen. »Neues Wiener Journal« z dne 4. t. m. prinaša podlistek, v katerem govori v zaničevalnem tonu o naši državi in kralju, radi česar je bila ta številka zaplenjena in razpečevanje zabranjeno.

m **Koledar »Südmarke«.** Nemško društvo »Südmark« je izdalo za l. 1922. svoj običajni koledar. Kakor vedno, tudi letos rovari v njem proti Jugoslaviji in ščeva naše državljane k nepokorščini in proti jedinstvu. Zaradi tega je oblast ta koledar zaplenila ter strogo prepovedala razpečevanje.

m **Pevsko društvo »Drava«** nas prosi, da objavimo sledeče: Radi koncerta Glasbene Matice izostane danes ženska pevka vaja. V petek se vrši skupna vaja.

**Mestni magistrat kot stanovanj-
sko oblastvo I. stopnje** obvešča stranke, da morajo vse vloge in prošnje (tudi vprašalne pole) biti kolkovane z 2 dinarji. Vloge, ki niso pravilno kolekovane se ne bo upoštevalo.

m Seja občinskega sveta. Mestni magistrat nam sporoča, da se vrši v ponedeljek, dne 12. decembra t. l. ob 18. uri v mestni posvetovalnici seja občinskega sveta s sledečim dnevnim redom: 1. Overovljenje zapisnika zadnje redne seje in poročilo predsedstva. 2. Personalne zadeve. 3. Proračun za leto 1922.

m Begunci iz Baranje. V smislu naredb pokrajinske uprave, oddelka za notranje zadeve št. 9436-IV. z dne 5. 9. 1921. se pozivajo vsi v območju mesta Maribora bivaajoči begunci iz Baranje, da se imajo v roku 8 dni prijaviti pri tuk. policijskem komisariatu (Sloveskov trg št. 1. vrata št. 3.) ker sicer ne bodo uživali nikake zaščite naše države. Še države.

m Slovensko obrtno društvo priredi dne 11. dec. 1921. ob pol 10. uri v Gambrinovi dvorani splošni obrtni shod s sledečim dnevnim redom in sicer: I. Enotni obrtni zakon II. Obdajevanje malega obrta III. Protest proti centralizaciji obrtnih združenj v Ljubljani. — Ker je shod važnega pomena za vse obrtnike, ne sme manjkati nobeden obrtnik. V nedeljo vsi obrtniki v Gambrinovo dvorano!

m Silvestrov večer. Zel. pevsko društvo »Drava« priredi svoj letošnji Silvestrov večer v vseh prostorih Narodnega doma. Vspored bo jako bogat in zanimiv. Pokazati hočemo občinstvu kaj vse zamore mimo in marljivo delo. Opozorjamo tudi, da bo ta Silvestrov večer edina narodna prireditev te vrste. Natančnejša poročila sledi. Odbor.

m Veliki lovski ples. Mariborska podružnica »Slov. lovskega društva« priredi dne 5. jan. 1922. svoj prvi »veliki ples« v vseh Götzovih prostorih. To bo ena najlepših prireditev letošnjega pusta. Priprave so že v polnem teku.

m Dr. Karl Ozvald, prof. pedagogike na vsučilišču v Ljubljani, predava v četrtek, dne 15. t. m. ob 20. uri v risalnici tuk. drž. realke (II. nadst.). Z ozirom na aktualnost ljudskih vseučilišč, ki se snujejo v večjih mestih Slovenije, si je izbral tema: »Kaj je in kaj ni ljudska univerza?« Že danes opozorjamo mariborsko slovensko inteligenco na to velezanimivo predavanje in pričakujemo, da se ga udeleži v čim največjem številu.

m Mlad lesar. Včeraj je bil aretiran 21letni slovarčec Adolf Servak iz Maribora, radi raznih goljufij, ki jih je v zadnjem času izvršil. Pod lažnjivimi pretvezami je izvalil nekemu Florijanu Skaletu, pri katerem je stanoval, 10.000 K v denarju, dve zlati uri, vredni 9.000 K, kozuh in razne druge predmete v skupni vrednosti 32.980 K. Napram Skaletu se je izdal za veleposelnika ter se ponašal, da ima mnogo denarja na razpolago, pri čemer je kazal neko bančno pismo. Dognalo se

je, da je Servak to pismo sam napisal ter se poslužil samo papirja z naslovom banke. To pa mu še ni zadostovalo. Na goljufiv način si je dal celo od neke tuk. banke izplačati 52.000 K, tako, da ima sedaj precej na hrbtni. S svojim prijateljem je Servak prav veselo živel in denar zapravil. Predan je sodnji.

m Tatinska družba, o kateri smo nedavno poročali, da ji je tuk. policija na sledu, je polnoštevilno ma varnem pod ključem. Natančnejše poročilo prinesemo jutri.

m Velika kavarna. V petek kabinetski večer. Gostovanje g. Povheta.

m Kavarna Central. Danes koncert salonskega orkestra Perc-Comelli, začetek ob 8. uri. 1751

Narodno gledališče.

Repertoar:

Četrtek 8.: Čehov »Striček Vanja«. Abon. C.
Sobota 10.: Ernst »Vzgojitelj Lanovec«. Ab. A.
Nedelja 11.: Čehov »Striček Vanja«. Delavska predstava ob polovičnih cenah.
Torek 13.: Knoblauch »Favo«. Abonement B.
Četrtek 15.: O. Nedbal »Poljska kri«. Ab. C.

Dramatična šola Narodnega gledališča. Pouk dramatične šole se vrši danes, v sredo, dne 7. decembra točno ob pol 20. (pol 8.) uri.

Kultura in umetnost

x »Glasbena Matica«. (III. koncert društvenega orkestra dne 7. dec. 1921 ob 20. uri v Götzovi dvorani.) Z nocojšnjo prireditvijo otvori Matica letošnjo vrsto instrumentalnih koncertov. Koncert je dobro pripravljen in je orkester v dolgih vajah pripravil in izdeloval vsopred pod izbornim vodstvom g. ravnatelja Topiča, ki je znan kot dober glasbeni interpret in vspešen učitelj, tako da bo madril koncert obiskovalcem popoln vžitek. Ker so v Mariboru podobne prireditve redkejšje in nima občinstvo drugače prilike poslušati dobre glasbe, se je nadejati, da napolni Götzovo dvorano do zadnjega kotička.

m Mariborska vojaška godba priredi v soboto, 17. t. m. ob 20. uri v Götzovi slavnostni dvorani svoj X. simfonični koncert s sledečim sporedom: 1. Rimskij-Korjakov: Šeherezada. (Suita iz »Tisoč in ene noči«). 2. P. I. Čajkovskij: Vojvoda. (Simfonična balada). 3. M. Bruch: Koncert v g. molu. (S spremenjem orkestra svira na gosli gospa Brandl-Pelikan). 4. E. Grieg: Sigurd Jorsalfar. (Suita). Predprodaja vstopnic v trgovinah Zlata Brišnik, Slovenska ulica in Jos. Höfer, Šolska ulica.

Ne pozabite naročninol

Sokolstvo.

m Miklavžev večer »Sokolskega društva v Mariboru« je krasno uspel ter zadovoljil vsakogar. Po nastopu dijaškega odseka, članov in naraščaja je zapelo pevsko društvo »Drava« par pesni. Res lep užitek je nudila gđ. Mezgečeva, ki je zapela dve krasni pesmi. Mnogo smeja je vzbudil g. Svagelj s svojim nastopom. Tudi enodejanska burka »V civilu« je žela mnogo smeja. Po predstavi je nastopil sv. Miklavž, ki je imel lep govor, posvečen Sokolstvu, nakar se je vršilo obdarovanje. Med odmori je sviral poseben orkester Sokolskega dijaškega naraščaja pod vodstvom g. Ovirna.

Kino.

I. Mariborski bioskop. Danes v sredo, v četrtek in petek se predvaja II. epoha svetovnoimenitnega filma »Misererij Newyorka«. Glavne točke: Modra soba; kri za kri. Darnemouthski stolp. Tajinstven glas. Sitna podoba. Sobota 10. t. m. tretja epoha. Danes se predstave vrše: ob pol 3., 4., 6. in 8. uri zvečer.

Razno.

Cerkveni rop. Koncem minulega meseca so dosedaj neznani tatovi oropali župno cerkev v Krnetičih pri Karlovcu. Zvečer so se skrili med klopi ponoči pa so pobegnili skozi okno. Odnesli so štiri zlate kelihe in tri plitve patene v vrednosti 150.000 K ter drugo cerkveno obleko v vrednosti 173.000 K. Drugi dan so našli domačini ob Kolpi nekaj manj vrednih predmetov, katere so vlomilci bržkone zavrgli.

Viljem Hohenzollern se zopet ženi. »Berliner Tagblatt« poroča, da se bivši nemški cesar Viljem v najkrajšem času poroči z vdovo nekega višjega nemškega oficirja iz Gdanskega, ki je padel v vojni. Z njo je imel Viljem že za časa vojne ljubimsko razmerje. Izgleda pa, da je Viljem zelo vesel, ker je vdovec.

Ničvrednost avstrijskega denarja. Nemški listi poročajo sledeč zanimiv slučaj: Nek Vorarlberžan se je mudil v Švici. Na stojnici za sadje se je lesketala tablica z napisom: 1 kg grozdja 2 franka 50. Kdor kupi, dobi 100 avstrijskih kron povrhu. (Posebnege navala na grozdje ni bilo. Da se prepriča o resničnosti, je kupil tudi on kg grozdja. In res, z grozdom je dobil tudi avstrijski bankovec za 100 K. List pristavlja: Zgodba ima to slabo stran, da je resnična. Avstrijski denar je v Švici manj vreden kot navaden papir.

Prisilno stavbno posojilo v Pragi. Da bi se omogočila gradba novih stanovanjskih hiš ter vsaj nekoliko odpomoglo stanovanjski bedi, je sklenila vlada z novim posojilom zbrati vsoto, katere se bo izposodila v svrhu zgradbe novih stanovanj. To bo prisilno posojilo, ki se bo vršilo čez 50 let s 6 odst. obrestmi.

Vsakdo, kdor ima stanovanje obstoječe iz ene sobe, mora podpisati 70 K tega posojila, za dve sobi 150 K, za tri sobe 300 K, a za vsako nadaljnjo sobo 200 K več. Tako posojilo bi bilo umestno tudi pri nas.

Nesreča na morju. Silen vihar, ki je nekaj dni razsajal na Jadranskem morju, je prevrnil težko naloženo jadrnico »San Giorgio de Rabaz«. Na jadrnici je bilo za 15 vagonov raznega blaga. Dva mornarja sta utonila, dočim se je kapitan z ostalima dvema mornarjema rešil.

Naročnina za ruske liste. Kakor poročajo listi, stane naročnina za neki petrogradski dnevnik 30.000 rubljev na mesec, to je 360.000 rubljev na leto.

Industrija na Poljskem propada. Kakor poroča krakovska »Nowa Reforma«, je v poljskem Sejmu posl. Mićha interpeliral glede razmer v najbolj industrijskem mestu Poljske, Lodžu. V tem mestu je ustavilo delo 180 tovarn. Tisoče delavcev je na cesti.

Vse se organizira! »N. Lasty« objavljajo oklic pripravljalnega odbora tuberkuloznih v Pragi, ki se hočejo organizirati v posebno društvo, da obranijo svoje interese. Navsezadnje je v tej surovi in sebični dobi samopomen res edino sredstvo.

Poslano.*

Mariborsko gledališče.

V št. 291. z dne 1. t. m. je napadel Miroslav M. E. Godovsky-Feller perverz in skrajno zloben način mene, g. gledališkega ravnatelja Bratino, režiserja Škerla in prof. Voglarja.

Ugotavljam iz hrvaškega dnevnika »Novosti« št. 196. z dne 22. 7. 1921. ter iz članka »Cuprum fulminans« v št. 227-21. mariborskega dnevnika »Tabor«, da tupa individuija Miroslav M. E. Godovsky-Feller po izreku izvedencev zdravnikov »pod pseudologijo, fantastiko«, da ni sposoben, da bi pričal pred sodiščem, ker sam ne zna, kaj je res in kaj je njegova fantazija, da pravi, da obstoji njegova življenska naloga, da reši anatomsno skupaj z dr. Perovičem vprašanje nadčloveka, da je »abnormalen človek s slabim ali sploh nikakim etičnim pojmovanjem, eden onih tipov, ki so rojeni sleparji«, da »luta svijetom prodavajuc svoj »Cuprum fulminans«.

Od lista »Jugoslavije«, ki je dala napisati skrajno perverzen in zloben napad, sem zahteval, da mi da zadoščenje, to pa le zato, da s tem demonstriram, da ni dolžnost publike, da bi trpela divjanje časopisov, ki temelji v pomanjkanju etične odgovornosti časopisja.

Maribor, 7. decembra 1921.

Dr. Karl Škapin.

* Za »Poslano« prevzame uredništvo le toliko odgovornost, v kolikor to določa zakon.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu tem potem vlnudno naznanjam, da sem otvoril v Mariboru, Gosposka ulica št. 29

modno in galanterijsko trgovino.

Imel bodem vse v to stroko spadajoče blago, specijelno pa vse potrebščine za krojače in šivilje. Zagotavljajoč najboljšo poslužbo in solidne cene, se priporočam

Anton Paš

modna in galanterijska trgovina
Maribor, Gosposka ul. 29

1970

Trgovsko podjetje v Mariboru išče

žensko pisarniško moč

veščo slovenskega, nemškega in po možnosti hrvaškega jezika, stenografije in strojepisja. Ponudbe z navedbo zadnjega službovanja pod »P. H. 300« na upravnistvo. 1968

Kontoristinja

slovensko - nemškega jezika ter strojepisja zmožna, se sprejme takoj pri skladiščnem in otpremičkem d. o. Maribor, Aleksandrova c. 61. 1969

Mala oznanila.

Konja (kobilo), v starosti 3 do 5 let, visoko najmanj 162 cm, kupim. Ponudbe na naslov: 1. četa, 2. batalj, 45. puk, kapetan Popovič. 1971 9-1

Postrežnica za par ur predpoldne, se išče. Plač. po dogovoru. Naslov v pravi listi.

Najboljša

Ljutomerska vina

ima v zalogi

tvrdka Lovro Pečkar, Ivanjkovec

katera ima

1963 5-2

lastne vinograde v Jeruzalemu.

**KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.**

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Zimsko perilo,

klobuke, čevlje razno modno in galanterijsko blago
copate, nogavice lanterijsko blago

najboljše vrste kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.